

Årsrapport 2018

Vedrørende finanslovskonto § 20.89.15

Udarbejdet af
Dansk Center for Undervisningsmiljø
Januar 2019

dansk
center for
undervisningsmiljø
viden til praksis

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
Påtegning af det samlede regnskab	3
Beretning	5
Regnskab	25
Bilag	30

P

Påtegning af det samlede regnskab

1.1 Årsrapporten omfatter:

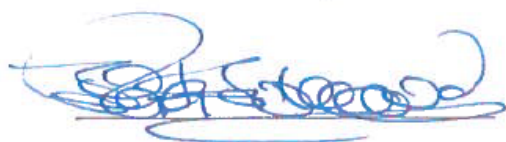
Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Dansk Center for Undervisningsmiljø, CVR.nr. 26 55 68 05 er ansvarlig for: § 20.89.15 Dansk Center for Undervisningsmiljø, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2017.

1.2 Påtegning

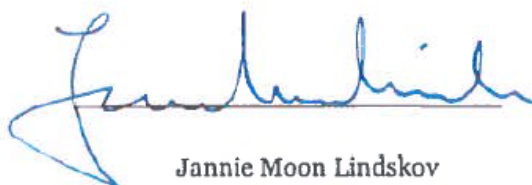
Det tilkendes gives hermed:

1. at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten

Randers, den 6/3 2019

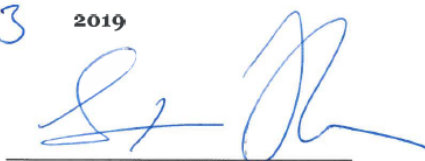

Kirsten Holmgaard
Bestyrelsesformand

Jannie Moon Lindskov
Direktør

København, den 14/3 2019

Søren Hartmann Hede
Departementchef

B

Beretning

2.1 Præsentation af virksomheden

Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) er et statsligt videnscenter, der arbejder for at sikre et godt undervisningsmiljø på alle uddannelsessteder og et godt børnemiljø i alle dagtilbud. DCUM har fokus på den generelle, nationale status for undervisningsmiljø og børnemiljø og fungerer som bindeled imellem forskning og praksis. DCUM leverer viden til praksis med det formål at omsætte viden til handlingsorienteret praksis, der styrker børn, elever og studerendes trivsel og læring. DCUM arbejder med de psykiske, fysiske og æstetiske aspekter af såvel børnemiljø som undervisningsmiljø.

Videnscenter

DCUMs videnscenter yder rådgivning og vejledning til elever, studerende og fagprofessionelle, samt uddannelsessteder, dagtilbud og myndigheder i spørgsmål om undervisningsmiljø og børnemiljø. DCUMs kerneopgaver retter sig mod børn i dagtilbud samt elever og studerende i grundskole, på ungdomsuddannelser samt på voksen og videregående uddannelser. DCUM har siden oprettelsen i 2002 haft fokus på grundskolen og fra 2006 også dagtilbudsområdet. Fremover vil primært ungdomsuddannelserne og sekundært videregående uddannelser få øget opmærksomhed i DCUMs regi. Videnscenteret repræsenterer ca. 70% af DCUMs aktiviteter.

National klageadgang

Siden august 2017 har DCUM varetaget Den Nationale Klageinstans mod Mobning (NKMM) der er etableret som udøvende myndighed ved ændring af undervisningsmiljøloven i 2017. NKMM repræsenterer ca. 20% af DCUMs aktiviteter, og virker indenfor grundskole- og ungdomsuddannelsesområdet.

Tilsyn

Siden januar 2018, har DCUM ligeledes været tilsynsmyndighed for hele undervisningsmiljølovens område og har ført tilsyn med undervisningsmiljøet på landet uddannelsesinstitutioner. Tilsynet repræsenterer ca. 10% af DCUMs aktiviteter.

Centret har udviklet sig fra udelukkende at være et videns- og formidlingscenter til i 2019 også at være en udøvende myndighed. Denne udvikling stiller nye krav til interne arbejdsgange, kommunikation og samarbejde. Det er hensigten med centrets strategi at sikre bestyrelsens og ledelsens fortsatte fokus på en succesfuld løsning af såvel eksisterende som nye kerneopgaver frem til 2022.

Mission

DCUM skal medvirke til at understøtte og udvikle et godt undervisningsmiljø på alle uddannelsessteder og et godt børnemiljø i alle dagtilbud.

Vision

DCUM vil være den mest kendte og bedst kvalificerede aktør på både undervisningsmiljøområdet og børnemiljøområdet.

Strategi

DCUM har tre strategiske mål:

1. Høj synlighed
2. Handlingsorienteret viden
3. Styrkende samarbejde

1. Høj synlighed

DCUM øger sin synlighed, så centeret i endnu højere grad bliver kendt og brugt af dagtilbud, skoler, uddannelsessteder, institutionsbestyrelser, kommuner og andre relevante parter.

DCUM vil:

- advokere for et godt undervisningsmiljø, og et godt børnemiljø gennem relevante kanaler.
- arbejde kommunikationsstrategisk i formidling af centerets produkter, projekter og resultater mv.
- styrke sin synlighed som nationalt videnscenter ved at tage initiativer og bringe aktuelle emner på banen, men også ved at deltage aktivt i debatter indenfor børne- og undervisningsmiljø.
- formidle gode eksempler samt påpege udfordringer indenfor undervisningsmiljøer og børnemiljøer.

2. Handlingsorienteret viden

DCUM producerer, bearbejder og formidler praksisnær, handlingsanvisende og forskningsbaseret viden. DCUM skal formidle ny forsknings- og evidensbaseret viden om, hvad der virker, når det handler om at skabe gode undervisningsmiljøer og børnemiljøer. Mest mulig af denne viden skal gøres aktiv og

anvendelsesklar til kommuner, dagtilbud, skoler og øvrige uddannelsessteder. I alle projekter inddrages relevante brugere til sikring af kvalitet, aktualitet og relevans i forhold til målgruppen.

DCUM vil:

- målrette centerets aktiviteter til relevante målgrupper, f.eks. elevråd, ledelsesniveau, forældre, forvaltningsniveau og praktikere.
- skabe overblik over forskningsbaseret viden og lovstof samt gøre det tilgængeligt og overskueligt for relevante målgrupper.
- indsamle, systematisere og videreformidle gode eksempler fra praksis.
- udvikle konkrete, handlingsanvisende værktøjer og metoder til arbejdet med børne- og undervisningsmiljø.
- løbende evaluere og opdatere centerets materialer, værktøjer og andre produkter i forhold til ny viden.

3. Styrkende samarbejder

DCUM styrker sin position gennem udbygning af strategiske samarbejder. Ved hjælp af forskellige former for netværkspartnerskaber med alle centerets målgrupper vil DCUM øge vidensmængden, udbredelsen og samfundseffekten. Strategiske samarbejder med enkeltinstitutioner, kommuner og forskningsinstitutioner er væsentlige i denne sammenhæng.

DCUM vil:

- danne strategiske netværkspartnerskaber med f.eks. elevorganisationer, enkeltinstitutioner, kommuner, forskningsinstitutioner, ministerier, NGO'er mv.
- indgå i relevante udviklingsprojekter, samarbejder, kampagner mv.
- søge supplerende ekstern finansiering, for i højere grad at kunne imødekomme målgruppernes differentierede behov.

Hovedkonto

§ 20.89.15 Dansk Center for Undervisningsmiljø, driftsbevilling.

2.2 Ledelsesberetning

DCUMs bestyrelse og medarbejdere har på bestyrelsesseminaret i 2018 arbejdet sig frem til en ny strategi "DCUM 2022 – Nye opgaver – ny strategi". Det har været en spændende og konstruktiv proces og vi ser frem til at arbejdet med at udmønte strategien allerede her fra 2019. Strategien findes på www.dcum.dk/media/2595/strategi2022.pdf.

Med et rådgivende og vejledende videnscenter, en National Klageinstans mod Mobning (NKMM) og et tilsyn har DCUM i 2018 på forskellig vis været med til at sikre et godt børne- og undervisningsmiljø i

landets dagtilbud og på uddannelsesområdet. Vi har haft fokus på at komme godt fra start med vores tilsynsopgave, og videreudvikle på NKMM med de foreløbige erfaringer, vi har gjort os siden august 2017. Derudover har vores videnscenter bidraget med rådgivning, anbefalinger, undersøgelser, konferencer, oplæg, prisoverrækkelser samt masser af viden omsat til handlingsorienterede værktøjer, vejledning og undervisningsmaterialer. Alle indsatser med det fælles formål at være orienteret mod anvendelighed ude i dagtilbud og på uddannelsesinstitutioner – Viden til Praksis.

2018 har også været kendetegnet ved flere nye medarbejdere på DCUM. En organisatorisk forandring fra udelukkende at være et videnscenter til nu også at være myndighed kombineret med nye medarbejdere har afstedkommet en ny ekstern position for DCUM. For at kunne udmønte DCUMs strategi om *Høj Synlighed og Styrkende Samarbejder* har dette organisatoriske skift samt ny og voksende medarbejdergruppe kaldt på nye kompetencer og en stærk, tydelig og ikke mindst fælles organisatorisk forståelse af hvilket center DCUM er i dag. På baggrund heraf har vi prioriteret at give medarbejdergruppen et fælles kompetenceløft delvist finansieret af Kompetencesekretariatet.

Projektet har haft et overordnet fokus på bedre og mere strategisk kommunikation blandt hele medarbejdergruppen samtidig med, at projektførsløbet tilpasses den enkelte medarbejders individuelle læringsforløb og arbejdsopgaver. Projektet fortsætter ind i 2019, og har til formål at give medarbejderne en bedre forståelse for, hvor centret er placeret i det politiske landskab og hvilken betydning denne placering har i medarbejdernes dialog og samarbejde med samarbejdspartnere og interessenter. Medarbejderne bliver klædt på med nye kommunikative- og andre samarbejdsrelaterede værktøjer og metoder samt kompetencer indenfor procesfacilitering, der kan bruges i såvel interne såvel som eksterne sammenhænge. Dette med henblik på at styrke samarbejdet, øge kvalitet og effektivitet i opgaveløsningen og på længere sigt styrke DCUMs synlighed og position.

Videnscenter

Dagtilbud

På dagtilbudsområdet har der været stort fokus på den styrkede pædagogiske læreplan, hvilket har sat sine spor hos DCUM. Vi har været optaget af hvordan børnenes perspektiv kan få en stærkere stemme i arbejdet med børnemiljø og læreplaner. Det har blandt andet resulteret i materialet ”Bedre Børnemiljø” som består af en serie af konkrete metoder, der inddrager børnene og bringer deres stemme i spil i arbejdet med det fysiske og psykiske børnemiljø.

Den frie leg har også fået et comeback i regeringens udspil på dagtilbudsområdet. Det hilser vi velkommen hos DCUM, og vi vil i de kommende år være med til at sætte leg og kreativitet i spil i både det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Hos DCUM ser vi legen som et centralt element af inddragende og motiverende læring og som et afgørende element i børnemiljøet.

Derudover har vi arbejdet målrettet på gode samarbejdsrelationer- og projekter med blandt andet godt samarbejde med blandt Socialstyrelsen og Børne- og Socialministeriet. Dette arbejde har resulteret i samarbejdet omkring kåring af Årets dagtilbud, hvor vi udover et styrket netværk, har fået indsigt i, mange af de gode initiativer, der er igangsat ude i dagtilbuddene og dagplejen. De gode erfaringer er formidlet gennem artikler. Ydermere har vi fået til opgave at evaluere arbejdet med den pædagogiske læreplan – set ud fra børnenes perspektiv. En spændende opgave som vi ser frem til i 2019 og 2020.

Grundskole

09

Indeklima, elevoptimisme og mobning har været centrale emner for DCUMs projekter på grundskoleområdet i 2018.

Indeklima: Vi er i 2018 påbegyndt to vigtige indeklimaprojekter i samarbejde med Realdania. I projektet Skolekampagnen, som er ét ud af i alt fem spor, i Realdanias nystartede kampagne, udvikler og afprøver vi, med afsæt i en erfaringsopsamling, forskellige prototyper på henholdsvis undervisningsmaterialer, adfærdsdesign og indsatser til forvaltningerne. Vi får i projektet bragt DCUMs ekspertviden om indeklimaforhold, set ind i en skolekontekst, i spil og genererer samtidig ny viden og masser af erfaring som kan bruges i vores rådgivning samt udvikling af tilsynet. Projektet afsøger hvorvidt der er potentiale i at forankre indsatserne (prototyperne) nationalt.

Derudover startede vi i 2018 en forundersøgelse op også i samarbejde med Realdania omhandlende mulighederne og potentialet for en frivillig indeklimamærkningsordning. Projektet indebærer høj grad af dialog med relevante aktører og interessenter på området, og skal danne et oplyst grundlag til at Realdania kan vurdere, hvorvidt de vil bidrage til en videre udvikling af et muligt koncept. DCUM har en stor interesse i at uddannelsesinstitutionerne får mere viden om og vejledning til, hvordan de kan arbejde med at forbedre indeklimaet lokalt. Mere viden om, hvad et godt indeklima er, hvilke konsekvenser det kan have i forhold til trivsel og læring og vigtigst af alt gode råd og anbefalinger til, hvordan de kan implementere indeklimaindsatser i undervisningssammenhænge og i de daglige rutiner. Dertil er det også væsentligt at forvaltningen prioriterer indeklimastrategier, så der bliver skabt sammenhæng og helhed hele vejen gennem systemet. DCUM ser derfor oplagte muligheder mellem en indeklimamærkningsordning og centrets tilsynsfunktion, hvor vi netop skal føre tilsyn med uddannelsesinstitutionernes fysiske miljø, herunder deres indeklima.

Elevoptimisme og Dansk Trivselsforum 2018: Med rapporten "Elevoptimisme og trivsel" slog vi i 2018 fast, at det er vigtigt, at eleverne i den danske grundskole er optimistiske; at de tror på sig selv og føler at de lykkedes i skolen. På DCUM er vi også optimistiske. Optimistiske omkring styrkelsen af det gode børnemiljø i dagtilbud og undervisningsmiljø på skoler og uddannelsesinstitutioner. Det er i 2018 blevet tydeligt, at det gode undervisningsmiljø ikke udelukkende har positiv indflydelse på elevernes trivsel og læring men faktisk har en større rækkevidde og kan stikke dybere. I arbejdet med undervisningsmiljø gemmer sig nøglen til flere af de udfordringer elever og studerende står midt i – undervisningsmiljøet er en central faktor i arbejdet med at skabe stærke fællesskaber, et sundt indeklima, bekæmpe mobning, reducere fravær og skabe trygge miljøer hvor der er plads til læreprocesser med masser af nysgerrighed, medbestemmelse og vigtigst af alt plads til at fejle og blive klogere.

Rapporten "Elevoptimisme og trivsel" blev offentliggjort på Dansk Trivselsforum (DTF) 2018 i september, hvor vi for tredje år i træk havde fuldt hus. Efter nu tre succesrige år med DTF blev der bundet sløjfe omkring centrets arbejde med selvbestemmelsesteorien i form af rapporterne om kedsomhed, fællesskaber og i 2018 elevoptimisme. Vi ser frem til at tage de gode erfaringer med os over i nyt regi af erhvervsskolerne, hvor vi i 2019 retter vores conference-fokus.

Mobning: Med de nye handleplaner (antimobbestrategier og handleplaner) som grundskoler og ungdomsuddannelser skal efterleve har der været efterspørgsel på både viden om de nye regler samt understøttende værktøjer, som kan hjælpe skoler, skolebestyrelser og kommunalbestyrelser godt på vej i dette arbejde.

DCUM har derfor afholdt en række oplæg for både forvaltninger, folkeskoler, privatskoler, gymnasier, erhvervsskoler, produktionsskoler, handelsgymnasier m.fl. Aktørerne har været ledere, lærere, elever, læringskonsulenter og skolechefer. Omdrejningspunktet har oftest været mobning, herunder bl.a. digital mobning, tolerancekultur, relationskompetence og fællesskabende didaktikker. Herudover fylder håndteringsregler og udfærdigelsen af antimobbestrategier også en del i oplæggene.

Ligeledes har vi i samarbejde med målgrupperne selv udviklet ny vejledning og konkrete værktøjer til arbejdet med mobning samt til at håndtere de nye mobberegler. Først og fremmest har det været vigtigt at hjælpe skolerne med at vurdere, hvorvidt der er tale om mobning eller lignende, dernæst at afklare, hvad de skal gøre, hvordan de skal gribe næste skridt an. Der har her været fokus på de fagansvarliges og de øverst ansvarliges rolle. Derudover har vi udviklet materialer til brug på forældremøder samt information om rettigheder til elever. Vi har i udviklingen lagt vægt på dialog med målgrupperne selv. De har haft mulighed for at kvalificere vores arbejde og sætte retningen for, hvad der er brug for i praksis. Alle materialer er udarbejdet med øje for, og forståelig formidling tilpasset den enkelte målgruppe – viden til praksis.

Ungdomsuddannelser

DCUM har i 2018 for alvor været i dialog med erhvervsskolerne. Efterspørgslen på vores oplæg omkring det gode undervisningsmiljø har været stor, og vi har været ude på flere erhvervsskoler og fået indblik i skolernes styrker og udfordringer. Vi har fået nye perspektiver på den gode opstart, elevinddragelse, frafald og motivation - alt sammen set i lyset af de vilkår erhvervsskolerne har. Det har givet ny viden til DCUM og masser af inspiration til vores videre arbejde med at indsamle, udvikle og formidle best practice af det gode undervisningsmiljø i 2019.

DCUM har også siddet med ved bordet i arbejdet med trivselsmålinger til gymnasierne. Det, at trivselsmålingerne nu er blevet obligatoriske for grundskoler, erhvervsskoler og gymnasier giver et rigtig godt afsæt for at udvikle gode undervisningsmiljøer.

Klageinstans

Den Nationale Klageinstans mod Mobning har gjort sine første erfaringer set over et kalenderår. Vi er gennem dialog med både elever, forældre, skoleledelser, forvaltninger, interessenter og samarbejdspartnere blevet klogere på, hvordan vi kan optimere driften indenfor de givne rammer.

Antal klagesager og fordeling

I 2018 har NKMM modtaget i alt 51 klager, heraf 32 direkte klager og 19 andenbehandlingsklager. Af de 51 registrerede klager i 2018 vedrørte 50 klager mobning i grundskoler mens der kun har været 1 klage fra ungdomsuddannelserne. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2018 på 16 uger.

Den Nationale Klageinstans mod Mobning har i 2018 udviklet en proces i klagesagerne og en vejledningsform på rådgivningstelefonen som både for den professionelle part og for den der klager eller henvender sig, giver en god forståelse af:

- det fællesskabsorienterede mobbesyn
- håndterings- og klagereglerne
- de muligheder, som findes inden for rammen af lovgivningen.

Til eksempel er 18 ud af 32 direkte klager ikke genindsendt til andenbehandling i Den Nationale Klageinstans mod Mobning efter at klageinstansen har vejledt om de lokale pligter og muligheder.

I klageinstansen har vi haft fokus på at opbygge en vejledning og rådgivning, som giver alle de fornødne indsigter og værktøjer, der lokalt skal sikre, at klager og professionel forstår hinanden og har bedst mulige forudsætninger for at udvikle en effektiv lokal løsning. Dette vil understøtte visionen om et mobbefrit under- visningsmiljø for alle, og er således også altid i klageinstansens interesse.

Tilsyn

Det har været et spændende og hektisk år med DCUMs tilsynsrolle. DCUMs tilsynsmodel blev færdig-udarbejdet i 1. kvartal hvorefter driften af tilsynet startede op i 2. kvartal. For at skabe gennemsigtighed omkring tilsynets arbejde har vi udarbejdet "Rammer for tilsyn", som skal fungere som information til alle uddannelsessteder der er omfattet af tilsynet, og som et styringsredskab for DCUMs planlægning, udførelse og opfølgning på tilsyn. DCUM udarbejder desuden hvert år en tilsynsplan, som beskriver indhold i tilsynene nærmere, herunder antal og fordeling af tilsyn. Tilsynsplanen revideres hvert år og er tilgængelig for offentligheden.

Tilsynsaktiviteter og antal førte tilsyn

DCUMs tilsynsaktiviteter har i 2018 været gennemført på baggrund af to tilsynstyper, *standardtilsyn* og *spontane tilsyn*. DCUM har gennemført 33 tilsyn fordelt på 23 standardtilsyn og 10 spontane tilsyn. Forskellen på de to tilsynstyper er hhv. formålet og proceduren for udvælgelsen af uddannelsesinstitutionerne.

I figuren på næste side ses antal tilsyn fordelt på tilsynstype og uddannelsestype.

Uddannelsestype/ Tilsynstype	Standardtilsyn	Spontantilsyn	I alt
Grundskoler	15	6	21
Ungdomsuddannelser	4	1	5
Videregående uddannelser	1	2	3
Voksenuddannelsesinstitutioner	1	0	1
Øvrige skoler	2	1	3
I alt	23	10	33

Vi har haft god erfaring med at kontakte uddannelsesinstitutionerne telefonisk inden udsendelse af åbningsbrev. Formålet er at imødekomme eventuelle spørgsmål samt for at understøtte samarbejdet og dialogen omkring det forestående tilsyn. Flere institutioner har ikke kendskab til tilsynet, hvorfor en opringning har givet mulighed for at fortælle om formål og proces.

Potentialer

DCUMs tilsyn har i 2018 bidraget med et beskedent indblik i landets uddannelsesinstitutioners arbejde med undervisningsmiljølovens bestemmelser i kapitel 1, 1 a, 3 og 4. Der mangler viden om uddannel-

sesinstitutionernes forvaltning af konkrete bestemmelser, særligt i de dele af undervisningsmiljøloven som bygger på skønsmæssige vurderinger. På baggrund af den mængde tilsyn DCUM har mulighed for at føre i løbet af et år, er det ikke muligt at indsamle generaliserbar viden om uddannelsesinstitutionernes arbejde med forvaltningen af undervisningsmiljølovens bestemmelser.

DCUMs tilsyn har potentiale til at indsamle og formidle unikke data om uddannelsernes arbejde med undervisningsmiljø, og danne grundlag for anbefalinger, udbredelse af viden om og gode praksiseksempler af uddannelsesinstitutionernes arbejde med overholdelsen af undervisningsmiljøloven. Tilsynets potentiale ligger dermed i at bidrage til styrke elever og studerendes trivsel, udvikling og potentiale for læring gennem et undervisningsmiljø.

Årets økonomiske resultat

DCUMs økonomiske hoved- og nøgletal for de seneste tre år fremgår af tabel 1 på næste side. Tabellens brug af fortegn er i overensstemmelse med Statens Koncernsystem, der indsamler regnskabsdata fra alle statslige institutioner.

Tabel 1
Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Hovedtal			
(1.000 kr. i årets priser)	2017	2018	B2019
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-11.915	-14.253	-14.625
Ordinære driftsomkostninger	11.926	14.150	14.683
Resultat af ordinær drift	11	-103	58
Resultat før finansielle poster	11	-103	58
Årets resultat	19	-93	62
Balance			
Anlægsaktiver	-	340	
Omsætningsaktiver	2.337	2.516	
Samlet egenkapital	-489	-582	
Hensættelser	-	-	
Langfristet gæld	-4	-359	
Kortfristet gæld	-1.960	-2.031	
Finansielle nøgletal			
Lånerammen	1.000	1.000	1.000
Træk på låneramme	0	340	0
Udnyttelsesgrad af lånerammen i pct.	0,0	34,2	26,4
Bevillingsandel i pct.	86	80	73
Personaleoplysninger			

Antal årsværk	15,2	18,2	18,7
Årsværkspris i 1.000 kr.	512	522	533

Note. B2019 er baseret på grundbudget 2019.

Årets resultat viser et overskud på kr. 92.787, heraf stammer kr. 259 fra IDV-virksomheden. Der var budgetteret med et overskud på ca. 40.756. Det større resultat skyldes, at der har været udgifter, som har været mindre end forventet. Under hensyn hertil anses resultatet for tilfredsstillende.

Udnyttelsesgraden af lånerammen er steget til 34 pct. pr. 31.12 2018. Stigningen kan henføres til, at centret er flyttet i 2018, og der har været udgifter til indretning af lejede lokaler.

Bevillingsandelen ligger i 2018 på 80 pct..

Tabel 2
Virksomhedens hovedkonti, drift

(Mio. Kr.)		Bevilling			Regnskab	Overført
		FL	TB	Finansårets Bevilling I alt		Overskud ultimo
I alt	Udgifter	12,8	0,3	13,1	14,2	0,1
	Indtægter	-1,6	0,0	-1,6	-2,8	

Der er ingen Administrerede ordninger eller Anlægsbevillinger.

2.3 Kerneopgaver og ressourcer

Tabel 3
Sammenfatning af økonomi for virksomhedens opgaver

Opgaver (beløb i 1000 kr.)	Indtægtsført Bevilling	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel årets overskud	af over-
0: Hjælpefunktioner samt generel ledelse og administration	-4.100	0	4.067		-33
1: Opbygning af viden om arbejdet med børne- og undervisningsmiljø	-2.011	-5	2.000		-16
2: Udvikle handlingsorienterede værktøjer	-1.878	-5	1.868		-15
3: Rådgive og vejlede om undervisnings- miljø og børnemiljø	-1.018	-3	1.013		-8

4: Varetagelse af myndighedsorgan i sager omhandlende mobning i grundskoler og på ungdomsuddannelser	-2.493	-7	2.480	-20
IDV-opgaver		-2.733	2.732	-1
I alt	-11.500	-2.753	14.160	-93

Der er foretaget afrunding i tabellen.

Der er foretaget regnskabsregistrering fordelt på Generel ledelse og administration og på kerneopgaver samt IDV i henhold til Moderniseringsstyrelsens vejledning om Regnskabsregistrering af generelle fællesomkostninger.

Kerneopgaverne er fordelt ud fra et skøn ud fra årsværksforbrug på det enkelte mål.

Der er en passende balance mellem ressourceforbruget og vægtningen af DCUMs mål (opgaver).

Ordinær bevilling udgør t.kr. 11.500.

2.4. Målrapportering

Tabel 4

Der er samlet set 75,0 pct. målopfyldelse, jf. vægtningen i DCUM's mål og resultatplan ift. DCUM's mål- og resultatplan.

Mål	Succeskriterium	Opnåede resultater	Grad af Målopfyldelse
<p>Mål 1</p> <p>Optimering af drift og styring af Den Nationale Klageinstans mod Mobning (NKMM)</p>	<p>Journaliseringssystem er valgt og kontrakt underskrevet.</p> <p>Journaliseringssystem er implementeret hos relevante medarbejdere</p> <p>Oversigt over initiativer til optimering af datasikkerhed er udarbejdet og effektueret.</p> <p>Organisering af DPO er besluttet og formelle processer herfor er gennemført.</p> <p>Interne DPO-procedurer er formidlet og implementeret.</p>	<p>Journaliseringssystemet 360 er udvalgt og der er underskrevet kontrakt med Tieto.</p> <p>Systemet er konstrueret til DCUMs behov og opgaveløsning – hvor der er indtænkt datasikkerhed i forhold til borgerkontakt og brugerflade.</p> <p>Programmet 360 er installeret på alle medarbejders computere.</p> <p>Undervisningsmateriale til oplæring (implementering) af systemet er udarbejdet.</p> <p>Flemming Heilberg (Advokatfirmaet Flemming Heilberg) er ansat som DCUMs DPO. Der er indgået en fast årlig kontrakt med Flemming, som indebærer fysiske møder og undervisning på DCUM, løbende sparring om persondataretslige spørgsmål samt udarbejdelse af årlige opmærksomhedspunkter til brug for DCUM. Derudover er der udpeget en intern datakonsulent.</p> <p>Der er udarbejdet interne procedurer for datasikkerhed på DCUM. Procedureerne er formidlet ud til medarbejdere og der er etableret arbejdsgange der skal sikre implementering. F.eks. introduktion til nye medarbejdere samt principper for hjemmearbejde.</p>	<p>Målet er delvist opfyldt.</p> <p>Manglende implementering af systemet blandt medarbejderne gør at målet ikke er fuldt opfyldt.</p>

Mål	Succeskriterium	Opnåede resultater	Grad af Målopfyldelse
<p>Mål 2</p> <p>Børnemiljø – handlingsorienterede værktøjer</p>	<p>Behovsundersøgelsen inddrager pædago- ger og/eller pædagogiske ledere Der er etableret en følgegruppe Der er udviklet en værktøjsspakke med minimum 4 værktøjer Værktøjsspakken er formidlet på dcum.dk. Der er skrevet en artikel omkring projektet/ værktøjsspakken</p>	<p>Der er udviklet 4 værktøjer til en samlet værktøjsskasse</p> <p>"Bedre Børnemiljø". http://dcum.dk/dagtilbud/vaerktoejer-og- inspiration/vaerktoejsskasse-bedre- boernemiljo</p> <p>Behovsundersøgelse inddrog fagprofes- sionelle i form af pædagogisk perso- nale og ledelser fra et antal dagtilbud.</p> <p>Følgegruppen omkring projek- tet blev realiseret ved en ek- spertgruppe, som fulgte udvik- lingen af værktøjerne og har været med til at kvalitetssikre værktøjerne.</p> <p>Værktøjsskassen formidlet på DCUM.dk, EMU.dk og i andre relevante interessenter.</p> <p>Artikel om børns medbestem- melse er offentliggjort i decem- ber. http://dcum.dk/dagtilbud/artikler-og- debat/medbestemmelse/nyt-til-boernene</p>	<p>Målet er fuldt opfyldt</p>

Mål	Succeskriterium	Opnåede resultater	Grad af Målopfyldelse
<p>Mål 3</p> <p>Mobning på erhvervsuddannelser - i et elevperspektiv</p>	<p>Der er afholdt 6 fokusgruppeinterviews med elever fra erhvervsskolerne.</p> <p>Der er udsendt spørgeskema til 1000 elever fra de fire hovedområder på erhvervsuddannelserne.</p> <p>Der er offentliggjort en rapport og en pixirapport, med inspiration/anbefalinger til erhvervsskolerne.</p> <p>Der er udsendt pressemeddelelse og historien er taget af minimum et medie.</p> <p>Der er offentliggjort 1 artikel på baggrund af undersøgelsen</p>	<p>Vi har afholdt 9 fokusgruppeinterviews med elever fra forskellige erhvervsuddannelser rundt omkring i landet.</p> <p>Vi har udsendt en spørgeskemaundersøgelse til 1500 elever fordelt på hoved/grundforløb, fordelt på de fire hovedretninger samt fordelt på hver af de fem regioner. Hertil har vi fået 1342 besvarelser på spørgeskemaet. Undersøgelsen er repræsentativ på et overordnet niveau.</p> <p>Der er udarbejdet og offentliggjort en rapport og Pixi på baggrund af undersøgelsen.</p> <p>Der er i december udsendt en pressemeddelelse, og historien blev taget af forskellige medier</p> <p>https://www.tveast.dk/nyheder/23-12-2018/1930/hver-femte-elev-pa-erhvervsskolerne-oplevet-kraenkende-adfaerd?autoplay=1#player</p> <p>https://www.tveast.dk/artikel/hver-femte-erhvervsskoleelev-foeler-sig-kraenket-det-er-sjaeldent-vi-snakker-om-det</p> <p>https://www.tveast.dk/artikel/mobning-og-kraenkelser-paa-erhvervsskoler-direktoer-mener-der-er-et-problem</p> <p>Der er udarbejdet en artikel, som er offentliggjort i december.</p> <p>http://dcum.dk/ungdomsuddannelse/artikler-og-debat/mobning-eud-elever-kender-ikke-deres-rettigheder</p>	<p>Målet er fuldt opfyldt</p>
Mål	Succeskriterium	Opnåede resultater	Grad af Målopfyldelse

<p>Mål 4</p> <p>Brugerinddragelse og samarbejde om opkvalificering af vejledning og værktøjer</p>	<p>Der er afviklet brugergruppemøder med alle målgrupper.</p> <p>Der er udviklet minimum 10 nye vejledninger og værktøjer på tværs af målgrupperne.</p> <p>Arbejdet er formidlet på dcum.dk.</p> <p>Arbejdet er formidlet via samarbejdsorganisationerne.</p>	<p>Vi har gennemført fysiske brugergruppemøder med 2 målgrupper og 1 brugergruppemøde over telefon.</p> <p>Der er udviklet 14 værktøjer i alt.</p> <p>Arbejdet er ikke formidlet via samarbejdsorganisationerne. Denne opgave vil blive tænkt ind som et element i vores oplysningskampagne 2019.</p> <p>Oplæg om mobning til forældremøde: http://dcum.dk/media/2563/laerervejledning-foraeldremoede.pdf Til denne tekst hører der også et sæt med slides – de ligger vedhæftet (foraeldremoedemobningmldt.pptx).</p> <p>Værktøj til konfliktløsning: http://dcum.dk/media/2393/konfliktloesningsvaerktoej20.pdf</p> <p>Vurdering af klager: http://dcum.dk/media/2567/vurdering-af-klagerrev.pdf</p> <p>Afdækning af problemer med det psykiske undervisningsmiljø: http://dcum.dk/media/2571/2017-12-20-dcum-afdaekning-af-problemer13.pdf</p> <p>Midlertidige indsatser: http://dcum.dk/media/2589/midlertidige-indsatser2019.pdf</p> <p>Hvad er mobning? (til elever): http://dcum.dk/media/2592/hvad-er-mobning-rev.pdf</p> <p>Tjekliste for skoledere ved problemer med det psykiske undervisningsmiljø: http://dcum.dk/media/2550/2018-11-28-dcum-tjekliste-for-skoleledere2.pdf</p> <p>Tjekliste for klagebehandlere hvis der klages over en skoles håndtering af mobning: http://dcum.dk/media/2551/2018-11-23-dcum-tjekliste-for-klagebehandlere2.pdf</p> <p>Grafisk fremstilling af forløb med mobning og evt. klage: http://dcum.dk/media/2540/foernkmmforloeb30.pdf</p> <p>Grafisk fremstilling om mobning til elever: http://dcum.dk/media/2605/hvis-du-oplever-mobning.png</p> <p>Dialogkort til EUD: Ta' en snak...om mobning og fællesskaber på EUD: http://dcum.dk/shop/materialer/ta-en-snak-om-mobning-og-faellesskaber-paa-eud</p> <p>Øvelser til EUD: http://dcum.dk/media/2604/hvad-er-mobning-ungdomsudd.pdf</p>	<p>Målet er delvist opfyldt</p> <p>Det at arbejdet endnu ikke er formidlet via samarbejdsorganisationer gør, at målet kun er delvist opfyldt. Denne opgave vil blive tænkt ind som et element i en oplysningskampagne i 2019.</p>
--	---	---	---

Mål	Succeskriterium	Opnåede resultater	Grad af Målopfylde
-----	-----------------	--------------------	--------------------

<p>Mål 5</p> <p>Forandringsudvikling</p>	<p>Projektplan er udarbejdet DCUM har modtaget midler fra Statens Kompetencefond.</p> <p>Lærings- og forandringsforløb er igang- sat.</p> <p>Læringsseminar for medarbejdere og ledelse er afholdt.</p> <p>Systematiseret vidensdeling er iværksat internt på DCUM</p>	<p>Der er udarbejdet en projekt- plan for kompetenceløft af medarbejdergruppen og ledelse. Emne: Samarbejde, kommunikation og procesfa- cilitering.</p> <p>DCUM har ansøgt om midler hos Statens Kompetencefond. Midlerne er hjemtaget.</p> <p>Der er gennemført en work- shop for medarbejdere og ledelse. Oplæg fra eksterne samarbejdspartnere og inte- ressenter.</p> <p>Der er igangsat individuelle læringsforløb for hver med- arbejder samt gruppeopgaver der knytter sig til emnet.</p> <p>Der er gennemført et seminar faciliteret af LEAD. På semi- naret blev der arbejdet med praksisnære cases, som skulle generere viden om og reflek- sion over emnerne set ind i en DCUMs opgaveløsning. Seminaret skulle være en øve bane, hvor medarbejderne fik mulighed for at afprøve værktøjer og ikke mindst sig selv i genkendelige hverdags- situationer.</p> <p>Der arbejdes videre i grupper på månedsbasis og forløbet har et punkt på dagsordenen til personalemøderne. Forlø- bet afsluttes i april 2019.</p>	<p>Målet er fuldt opfyldt.</p>
--	--	--	--------------------------------

Ud af i alt 5 mål er 3 mål opfyldt og 2 mål delvist opfyldt. Mål 1 – Optimering af drift og styring af Den Nationale Klageinstans mod Mobning (NKMM) samt mål 3 – Mobning på erhvervsskoler – set i et elevperspektiv uddybes i en analyse i det følgende afsnit.

Uddybning af mål 1 – Optimering af drift og styring af Den Nationale Klageinstans mod Mobning (NKMM)

Formål og målopfyldelse

DCUM var pr. 1.8.2017 driftsklar med Den Nationale Klageinstans mod Mobning (NKMM). Etableringen af NKMM kræver et løbende fokus på drift og styring, og centret arbejder videre på at kvalitetssikre og implementere sagsgange. Vi har valgt at sammentænke et nyt journaliseringssystem med DCUMs nuværende arkiveringsmuligheder, og har efter grundig research udvalgt journaliseringssystemet 360 som er installeret på samtlige medarbejderes computere. Dette system understøtter, optimerer og kvalitetssikrer relevante arbejdsgange som har betydning for datasikkerheden i NKMM, og i det samlede DCUM gennem optimerede sagsgange og øget datasikkerhed, som på længere sigt vil skabe mere brugervenlighed og dermed større tilfredshed hos brugerne samt øget sikkerhed hos DCUM omkring dataopbevaring og kommunikation.

Målet er delvist opfyldt.

Manglende implementering af det valgte, fælles journaliseringssystem blandt medarbejderne gør, at målet ikke er fuldt opfyldt. Samtlige øvrige delmål er opnået.

Der er 3 hovedsager til, at målet kun er delvist opfyldt: 1) Ressourcer 2) It-udfordringer og 3) Manglende viden om området.

Ad. 1 – Ressourcer.

2018 har været præget af personaleudskiftning på centrets nøglefunktioner, hvilket har forårsaget omprioriteringer på centret og som følge heraf forsinkelser i projektet.

Derudover har projektet krævet flere ressourcer fra øvrige konsulenter end først estimeret. Der har i udgangspunktet ikke været afsat tilpas med ressourcer til centrets juridisk ansvarlige, som har været udpeget til at gennemføre processen med indkøb og implementering af IT-system og sikre arbejdet med datasikkerheden. Processerne har trukket ud blandt andet i forhold til research på journaliseringssystem samt kontraktindgåelse, hvilket vi vurderer har været på grund af manglende viden om området og opgaven (jf. ad. 3)

Ad. 2 – It-udfordringer.

DCUM arbejder på MAC computere, hvilket har været et opmærksomhedspunkt i forhold til udvælgelse af journaliseringssystem. Der er flere systemer som ikke fungerer optimalt med en MAC computer. Efter grundig research og afprøvninger er det blevet besluttet, at vi lægger et PC-miljø ned over MAC computerne, hvilket vil skabe en god løsning, som vil kunne honorere DCUMs behov for journalisering og datasikkerhed. DCUM overgår som del af staten til et fuldt PC-miljø i løbet af 2020 via Statens IT. Den valgte løsning medvirker således til en lettere overgang fra MAC til PC-miljø. Det har dog vist sig, at det har taget længere tid end forventet at få etableret et pc-miljø på samtlige medarbejderes computere, hvilket er en forudsætning for, at det nye system kan køre. Derfor har der endnu ikke været afholdt undervisning af medarbejdere.

Ad. 3 – Manglende viden på området.

DCUM har i kraft af centrets størrelse ikke specialiserede medarbejdere til alle funktioner, hvilket bl.a. er tilfældet på dette område. Det betyder, at den juridiske konsulent, som har forestået arbejdet, har skullet oparbejde viden om regler og retningslinjer i forhold til datasikkerhed per default og design, arkivering af data, styrker og mangler ved forskellige journaliseringssystemer samt håndtering af IT i forhold til dette specifikke emne.

Opmærksomhedspunkter og læring

Det er blevet tydeligt for os at projekter som disse, hvor DCUM ikke har meget viden in-house, kræver flere ressourcer end forventet til f.eks. research og involvering af eksterne samarbejdspartnere. En grundig risikoanalyse skal prioriteres, så vi øger muligheden for at være på forkant med diverse udfordringer.

Vi har i projektet haft DCUMs tilknyttede it-konsulent til at varetage opgaven med installering af software, mens han ikke har været involveret i processen om udvælgelse, kontrakt mv. Vedkommende har et primær-job ved siden af DCUM, hvorfor det har været svært at tildele ham ekstra timer i travle perioder. Vi vil fremadrettet være opmærksom på, hvorvidt en sådan opgave skal løftes af flere medarbejdere.

Trods de mange udfordringer undervejs i projektet er det vores samlede vurdering, at vi er godt på vej. Der er planlagt intensiv undervisning i februar 2019, hvortil der er udviklet en kom-godt-i-gang-guide til medarbejderne og der er forskellige nudging-elementer på vej, som skal være med til at understøtte forankring og implementering af journaliseringssystemet.

Uddybning af mål 3 - Mobning på erhvervsuddannelser - i et elevperspektiv

Formål og målopfyldelse

Formål og målopfyldelse

DCUM har frem til 2020 et strategisk fokus på erhvervsuddannelserne. Erhvervsuddannelserne har de senere år gennemført en række tiltag, herunder indførelse af elevtrivselsmålingen, der har til formål at styrke ungdomsuddannelsesmiljøet og øge trivslen blandt eleverne på erhvervsuddannelser. Trods det øgede fokus på elevernes trivsel på erhvervsuddannelser vurderer DCUM midlertidigt, at der mangler empirisk viden om udbredelse og oplevelser med mobning på erhvervsuddannelserne.

Formålet med projektet har været at tilvejebringe viden om mobning på erhvervsskolerne fra elevernes perspektiv og sætte fokus på nogle af de problematikker, der kan være forbundet hermed. Projektet har dels undersøgt udbredelse af mobning på erhvervsuddannelserne, hvordan mobning kommer til udtryk og hvad eleverne oplever af handlemuligheder, hvis der foregår mobning. Resultaterne fra undersøgelsen vil kunne danne fremadrettet grundlag for kvalitetsbevidste, konkrete og handlingsorienterede værktøjer og anbefalinger, der på den korte bane vil bidrage til det trivsels- og fællesskabsfremmende miljø i klassen/på skolen og på den længere bane vil være med til at reducere antallet af elever, der oplever mobning.

Målet er fuldt opfyldt.

Analyse og læringspointer

22

Undersøgelsen har givet os ny viden om mobning på erhvervsskolerne. Det er blevet tydeligt for os at mobning ikke er et anvendt begreb ude på erhvervsskolerne. Kun 4,3% af eleverne i vores undersøgelse svarer, at de har oplevet mobning. Vi er dog også blevet bekræftet i, at dette tal ikke er ensbetydende med at der ikke findes mobning sted på erhvervsskolerne. Hele 19% procent svarer, at de har oplevet krænkelse af forskellig art. Her kan blandt andet nævnes at være blevet holdt udenfor fællesskabet, at ens grænser er blevet overtrådt, at man er blevet kaldt grimme navne eller nedværdiget på anden vis. Undersøgelsen tyder således på, at eleverne har svært ved at vurdere, hvornår noget er reel mobning. Undersøgelsen peger også på at det fællesskabsrettede mobbesyn ikke er udbredt tilstrækkeligt blandt erhvervsskoleelever – mange elever ser det som den enkeltes ansvar at være en del af fællesskabet, mere end det er udtryk for et utrygt fællesskab.

Derudover er det blevet tydeligt at mobning for erhvervsskoleelever i højere grad end hos elever i folkeskolen ses som et tabu. Eleverne anskuer en erhvervsskole som en voksenuddannelse, hvor der enten ikke finder mobning sted eller hvor man selv må klare det. Derfor skal der meget til før man som elev vælger at inddrage skolen.

I undersøgelsen kom det også frem at de færreste elever kender til deres rettigheder i forhold til et godt undervisningsmiljø, herunder retten til at skolen tager hånd om mobbesituationer og muligheden for at klage til Den Nationale Klageinstans mod Mobning.

Vi har med ovenstående indsigt skabt et godt afsæt til det videre arbejde med at understøtte det gode undervisningsmiljø på erhvervsskolerne. Vi er kommet et skridt nærmere erhvervsskoleelevernes virkelighed og blevet klogere på, hvilke indsatser og værktøjer, der er brug for i arbejdet med at skabe attraktive ungemiljøer. Ungemiljøer hvor eleverne oplever tilhørsforhold, faglige og sociale fællesskaber, inddragelse og vejledning der er med til at flere elever gennemfører sin uddannelse. Vi vil fortsat være synlige på erhvervsskolerne i form af oplæg og workshops, der kan være med til at skabe mere viden om det gode undervisningsmiljø, særligt udbredelse af det fællesskabsrettede mobbesyn, betydningen af lærer/elev relationer, elevinddragelse og skolernes handlepligter i forhold til mobning og lignende.

Mål 3 "Mobning på erhvervsuddannelser - i et elevperspektiv" vil således bidrage til kvalificeringen af disse indsatser ligesom den vil danne yderligere grundlag for yderligere formidling af viden fra undersøgelsen samt udvikling af praksisnære øvelser, værktøjer mm.

2.5 Forventninger til det kommende år

Videnscenter

DCUM vil fortætte arbejdet med at få gøre eksisterende viden på området tilgængelig for relevante aktører. Dels ved at producere, omsætte og formidle forskning og undersøgelsesresultater gennem praksisnære værktøjer og vejledning. Vores aktiviteter skal ydermere inddrage og opprioritere børnenes, elevernes og de studerendes perspektiv.

Derudover vil vi have fokus på at opbygge vores strategi omkring vores eksterne finansiering, herunder IDV-ydelser og fondsarbejde.

Den Nationale Klageinstans mod mobning

Den Nationale Klageinstans mod Mobning har i de første halvandet år gjort sig værdifulde erfaringer. Erfaringer, som er indhentet via dialog med forvaltninger, ledelser, forældre og elever i klagesager. Disse erfaringer suppleret med erfaringer fra klageinstansens rådgivning skal kontinuerligt bruges til at forbedre og effektivisere sagsgange, rådgivning og afgørelser. Vi er i stigende grad opmærksomme på, at det ikke er en selvfølge, at professionelle, elever og forældre har kendskab til, hvordan man skal reagere ved mobning eller har kendskab til muligheden for at klage. Det er påkrævet med en oplysningsindsats, hvilket klageinstansen i 2019 vil have fokus på - særligt i forhold til forældre og elever. Vi vil i denne henseende forsøge at udvide kredsen af samarbejdspartnere med det formål at få oplysningsarbejdet så bredt ud som muligt.

Klageinstansen har i 2018 bidraget til den store opgave det er, at vejlede parterne i forsøget på at optimere de lokale løsninger. Instansen fungerer samtidig som en sikkerhed for parterne, i tilfælde af at man ikke når til en fælles forståelse lokalt. Klageinstansen ser i den forbindelse et behov for at tydeliggøre elevernes perspektiver og retssikkerhed i forbindelse med mobning og lignende situationer.

Klageinstansen har arbejdet på at være præcis og effektiv i sagsbehandling og svar, når den lokale løsning ikke kan findes mellem parterne, og når der er brug for den ekstra retssikkerhed, som klageadgangen giver. Vi vil fortsat arbejde med at optimere sagsbehandlingstiden. Sikre den mest effektive vejledning til professionelle i form af både vejledningstekster og brugbare værktøjer men også arbejde med overgange og mulighed for afkortninger i den sagsbehandlingstid, vi selv leverer.

Vi vil sammen med Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fortsat arbejde på den bedste model for mediering i kombination med klagebehandling, for at eleverne får en så hurtig en samlet reaktion som muligt, og som samtidig gør parterne i stand til at arbejde videre med hinanden efter klage- og medieringsforløbet.

Tilsyn

Med afsæt i denne rapport iværksætter tilsynet i 2019, i samarbejde med DCUMs videnscenter, en praksisundersøgelse. Undersøgelsen har til formål at indsamle generaliserbar viden om uddannelsesinstitutionernes arbejde med undervisningsmiljø, med henblik på at udarbejde relevante og praksisnære vejledninger og værktøjer målrettet praksis. Praksisundersøgelsen har i 2019, inden for rammen af DCUMs tilsyn, kapacitet til at undersøge én af undervisningsmiljølovens bestemmelser blandt én af de fem uddannelses typer, som DCUM fører tilsyn med. Bestemmelsen og uddannelses typen udvælges på baggrund af DCUMs tilsyn og videncenterets antagelse om, hvilket område der har behov for et fokus, der kan styrke uddannelsesinstitutionernes arbejde med undervisningsmiljøet.

Derudover vil centret styrke sin vejledning og rådgivning i spørgsmål omhandlende undervisningsmiljø. Dels gennem DCUM-vejledninger, der adresser viden, konsekvenser, anbefalinger og best practise på udvalgte områder indenfor undervisningsmiljøet.

Tabel 5
Forventninger til det kommende år

(Hele kr. 1.000)	Regnskab 2018	Grundbudget 2019
Bevillinger og øvrige indtægter	-14.253	14.625
Udgifter	14.160	14.687
Resultat	-93	62

Der forventes stort set balance i 2019 mellem indtægter og udgifter

R

Regnskab

3.1 Anvendt regnskabspraksis

DCUM's regnskabspraksis følger retningslinjerne i Regnskabsbekendtgørelsen og Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning.

Regnskabstallene er baseret på udtræk fra Statens Koncernsystem, der samler regnskabsdata fra alle statslige institutioner, og brugen af fortegn er i overensstemmelse med dette (dvs. at indtægter og overskud er markeret med minus). Resultatdisponering og egenkapitalforklaring er baseret på data fra Statens Budgetsystem, og oplysningerne i statsregnskabets bevillingsafregning og årsrapporten stemmer overens. Alle tal er i det pågældende års niveau.

3.2 Resultatopgørelse

Tabel 6 viser DCUM's resultatopgørelse for 2017 og 2018 samt grundbudget for 2019.

Tabel 6
Resultatopgørelse

-1.000 kr.	2017	2018	Grundbudget 2019
Ordinære driftsindtægter			
Indtægtsført bevilling			
Bevilling og TB	-10.300	-11.500	-11.100
Reserveret af indeværende års bevillinger	-	-	-
Anvendt af tidligere års reserverede bevillinger	-	-	-
Indtægtsført bevilling i alt	-10.300	-11.500	-11.100
Salg af varer og tjenesteydelser			-3.525
Eksternt salg af varer og tjenesteydelser	-1.300	-2.613	

Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	-315	-140	
Ordinære driftsindtægter i alt	-11.915	-14.253	-14.625
Ordinære driftsomkostninger			
Forbrugsomkostninger			
Husleje	246	415	
Forbrugsomkostninger i alt	246	415	557
Personaleomkostninger			
Lønninger	6.884	8.451	
Pension	1.061	1.302	
Lønrefusion	-145	-259	
Andre personaleomkostninger	-20	-	
Personaleomkostninger i alt	7.780	9.494	9.930
Andre ordinære driftsomkostninger	3.811	4.203	4.121
Af- og nedskrivninger	89	38	75
Ordinære driftsomkostninger i alt	11.926	14.150	14.683
Resultat af ordinær drift	11	-103	58
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	-	-	-
Andre driftsomkostninger	-	-	-
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	-	-	-
Finansielle omkostninger	8	10	4
Ekstraordinær poster			
Ekstraordinære omkostninger	-	-	-
Årets resultat	19	-93	62

Årets resultat viser et overskud på kr. 92.787. Der er foretaget afrunding i tabellen.

Tabel 7
Resultatdisponering (1.000 kr.)

Disponeret til bortfald	-
Disponeret til bortfald	-
Disponeret til udbytte til statskassen	-
Disponeret til overført overskud	93

Årets økonomiske resultat er opnået gennem en afvejning og prioritering af centrets opgaver og de økonomiske midler, centret har haft til rådighed.

Årets resultat ses som udtryk for, at DCUM i 2018 i det store og hele har været i stand til at gennemføre de planlagte aktiviteter, jf. afsnit 2. Resultatet findes tilfredsstillende.

27

3.3 Balancen

Tabel 8
Balancen (1.000 kr.)

Note	Aktiver (1.000 kr.)	2017	2018	Note	Passiver (1.000 kr.)	2017	2018
	Anlægsaktiver				Egenkapital		
1	Immaterielle anlægsaktiver				Reguleret egenkapital (startkapital)	116	116
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	-	-		Overført overskud	373	466
	Erhvervede koncessioner, patenter mv.	-	-				
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	-	-		Egenkapital i alt	489	582
2	Materielle anlægsaktiver				Hensatte forpligtelser	-	-
	Grunde, arealer og bygninger	-	-		Langfristede gældsposter		
	Inventar, indretning lejede lokaler og IT-udstyr	-	340		FF4 langfristet gæld	4	359
	Materielle anlægsaktiver i alt	-	340		Langfristede gæld i alt	4	359
	Finansielle anlægsaktiver				Kortfristede gældsposter		
	Statsforskrivning	116	116		FF7 Finansieringskonto	-	383
	Anlægsaktiver i alt	116	116		Leverandører af varer og tjenesteydelser	572	468
	Omsætningsaktiver				Anden kortfristet gæld	389	418
	Tilgodehavender	558	1.147		Skyldige feriepenge	999	1.145
	Periodeafgrænsningsposter	109	85				
	Likvide beholdninger				Kortfristede gældsposter i alt	1.960	2.414
	FF5 Uforrentet konto	1.101	1.667		Gæld i alt	1.964	2.773
	FF7 Finansieringskonto	570	-		Passiver i alt	2.453	3.355
	Likvide beholdninger i alt	1.671	1.667				
	Omsætningsaktiver i alt	2.337	2.899				
	Aktiver i alt	2.453	3.355				

Der er foretaget afrundinger.

Stigningen i balancesum pr. 31.12.2018 i forhold til 31.12.2017 kan i al væsentlighed henføres til en stigning i materielle anlægsaktiver med kr. 340.000 og stigning i tilgodehavender med kr. 566.000, som følge øget IDV-virksomhed.

3.4 Egenkapitalforklaring

Tabel 9
Egenkapitalforklaring (1.000 kr.)

Egenkapital (1.000 kr.)	2017	2018
Startkapital primo	116	116
Startkapital ultimo	116	116
Overført overskud primo	393	373
Overført fra årets resultat	-19	93

Overført overskud ultimo	373	466
Egenkapital ultimo	489	582

Der er foretaget afrunding.

DCUM har en startkapital på 116.000 kr., som er udgjort af statsforskrivningen. Primo 2018 var der et overført overskud på 373.332 kr. Efter resultatdisponeringen af årets overskud på kr. 92.787 et overført overskud ultimo 2018 på kr. 466.119

Den samlede egenkapital ultimo 2018 er 582.119 kr

3.5 Opfølgning på likviditetsordningen hen over året

Tabel 10
Udnyttelse låneramme (1.000 kr.)

	2018 1.000 kr.
Sum af immaterielle og materielle anlægsaktiver	340
Låneramme på FL12	1.000
Udnyttelsesgrad i pct.	34,2

DCUM har pr. 31. december 2018 en sum af den immaterielle og materielle anlægsaktiver på 340 t.kr. Lånerammen udmeldt på Finansloven er 1.000 t.kr. Dette svarer til en udnyttelsesgrad på 34,2 pct.

Ultimo 2018 var der en difference mellem værdien af de immaterielle og de materielle anlægsaktiver og FF4-kontoen på kr. 18.900. Der flyttes midler mellem FF7- og FF4-kontoen efter udgangen af regnskabsperioden i hvert kvartal, så alle kvartalets bogførte anlægsaktiver tælles med, og der vil derfor altid være en difference mellem anlægsaktiverne og FF4-kontoen ved udgangen af et kvartal. Afstemningen mellem anlægsaktiverne og FF4-kontoen og den dertilhørende likviditetsoverførsel er foretages primo 2019.

Da FF5-kontoen først kan afstemmes, når årsregnskabet er afsluttet, svarer gælden på denne konto ikke nøjagtig til summen af de hensatte forpligtelser, omsætningsaktiverne og den kortfristede gæld. Afstemningen og likviditetsoverførslen foretages i 1. kvartal 2019.

3.6 Opfølgning på lønsumsloft

Tabel 11
Opfølgning på lønsumsloft

Hovedkonto	20.89,15 (1.000 kr.)
Lønsumsloft FL	6.800
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	6.800
Lønforbrug under lønsumsloft	7.500

Difference (merforbrug)	700
Akk. opsparing ult. 2017	545
Akk. opsparing ult. 2018	-155

DCUM har i 2018 haft samlede personaleomkostninger på t.kr. 9.494, hvoraf t.kr. 1.994 vedrører IDV. Herefter udgør lønforbrug under lønsumsloft t.kr. 7.500.

DCUM har i 2018 haft flere tidsmæssigt afgrænsede lønudgifter, som ikke forventes i 2019.

3.7 Bevillingsregnskabet

Tabel 12

Bevillingsregnskab (§20.89.15, Dansk Center for Undervisningsmiljø, driftsbevilling)

Hovedkont	Navn		1.000 kr.	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse
208915	Dansk Center for Undervisningsmiljø	Driftsbevilling	Udgifter	13.100	14.160	-1.060	
			Indtægter	1.600	2.753	-1.153	-93

Note: Der er foretaget afrundinger i tabellen

B

Bilag

4.1 Noter til resultatopgørelse og balance

Note 1

Tabel 13

Immaterielle anlægsaktiver (1000 kr)

	Færdiggjorte udvikl.proj.	Erhvervede Konces. mv	I alt
Kostpris	0	241	241
Primo korrektioner og flytning ml. bogførings-	0	0	0
Tilgang	0	0	0
Afgang	0	0	0
Kostpris pr 31/12 2018	0	241	241
Akkumulerede afskrivninger pr 31/12 2018	0	241	241
Regnskabsmæssigværdi pr 31/12 2018	0	0	0
Tilbageførte afskrivninger på afhændede aktiver	0	0	0
Årets afskrivninger	0	0	0
Afskrivningsperiode	5 år	3 år	

Note 2

Tabel 14

Materielle anlægsaktiver (1.000 kr.)

	Bygninger	IT-udstyr	Inventar og indretning og lejede lokaler	I alt
Kostpris	501	240	105	846
Primo korrektioner og flytning ml. bogføringskredse	0	0	0	0
Tilgang	0	0	378	378
Afgang	0	0	58	58
Kostpris pr 31/12 2018	501	240	425	1.166
Akkumulerede afskrivninger pr 31/12 2018	501	240	85	826
Regnskabsmæssig værdi pr 31/12 2018	0	0	340	340
Tilbageførte afskrivninger på afhændede aktiver		0	58	58
Årets afskrivninger	0	0	38	38
Afskrivningsperiode	10 år	3 år	10 år	

Tilbageførte afskrivninger på afhændede aktiviteter, henfører til indretning af lejede lokaler på centerets tidligere adresse.

Der er foretaget afrunding.

4.2 Indtægtsdækket virksomhed

Tabel 15

Akkumuleret resultat for indtægtsdækket virksomhed (tusinde kr.)

	2014	2015	2016	2017	2018
Akkumuleret resultat	-177	-209	-249	-254	-255

Af akkumuleret overskud af indtægtsdækket virksomhed stammer kr. 177.000 fra perioden 2003-2009. Centeret har ikke haft hjemmel til at udføre IDV i 2013 og 2014.

Der har været aktiviteter under indtægtsdækket virksomhed i 2018 på kr. 2.732.820 resulterende i et overskud på kr. 259.

4.3 Gebyrfinansieret virksomhed

Centeret administrerer ikke gebyrordninger.

4.4 Tilskudsfinansierede aktiviteter

Der har ikke været tilskudsfinansierede aktiviteter i 2018.